

[opis]

Podręcznik „Podstawy turystyki” przeznaczony jest dla osób podejmujących studia w zakresie turystyki i rekreacji, ale także dla wszystkich zainteresowanych jej współczesnym, zmieniającym się obliczem. Zawarte w nim treści są wprowadzeniem do zagadnień turystyki, jako zjawiska zarówno społecznego, związanego najogólniej mówiąc z podróżowaniem, jak i zjawiska gospodarczego, związanego z organizacją tych podróży i goszczeniem podróżnych.

Zainteresowanym studiami w zakresie turystyki ma uzmysłowić rozległość i złożoność tematyki, z jaką mogą mieć do czynienia w trakcie studiów, a także w pracy zawodowej w branży turystycznej.

W podręczniku omówiono podstawowe pojęcia i definicje odnoszące się do turystyki, także związki turystyki z pokrewnymi formami spędzania czasu wolnego. Sporo miejsca poświęcono historii turystyki, szczególnie turystyki polskiej oraz turystyki amerykańskiej, której bezpośredni wpływ na współczesne oblicze turystyki światowej trudno przecenić.

Omówiono główne uwarunkowania i czynniki rozwoju współczesnej turystyki, w tym zwłaszcza walory turystyczne, decydujące o motywach i formach podejmowanych podróży turystycznych. Opisane zostały zarówno współczesne funkcje turystyki, a także dysfunkcje i liczne zagrożenia związane z turystyką.

Główna część tekstu skupia uwagę Czytelnika na opisie rodzajów i form współczesnej turystyki oraz na jej organizacji, a także na wskazaniu aktualnych tendencji w ruchu turystycznym.

[autor]

Janusz Czerwiński - kartograf i geomorfolog, dr nauk przyrodniczych. Przez wiele lat związany był z Instytutem Geograficznym Uniwersytetu Wrocławskiego jako wykładowca m.in. kartografii, geomorfologii i nauk o środowisku. Studia i staże naukowe odbywał na uniwersytetach w Wielkiej Brytanii, Francji, Niemczech i Czechach. Uczestniczył w wyprawach polarnych na Spitsbergen i Islandię. Jest autorem prac badawczych z zakresu geomorfologii peryglacjalnej i strukturalnej oraz geografii regionalnej i turystyki. Był członkiem Komitetu Zagospodarowania Ziemi Górskiej PAN, jest członkiem Rady Naukowej Karkonoskiego Parku Narodowego. Jest autorem bądź współautorem licznych przewodników turystyczno-krajoznawczych po Sudetach, Wrocławiu i rodzinnym Lwowie, w tym współautorem wielkiego, wielotomowego Słownika geografii turystycznej Sudetów. Był współtwórcą i prezesem Akademickiego Klubu Turystycznego we Wrocławiu, jest instruktorem edukacji ekologicznej, instruktorem krajoznawstwa Polski, przewodnikiem sudeckim i instruktorem przewodnictwa. Podstawy turystyki i krajoznawstwa oraz przedmioty z zakresu ochrony i kształtowania środowiska wykładał m.in. w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu, Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. Witelona w Legnicy i Wyższej Szkole Handlowej we Wrocławiu. Aktualnie jest nauczycielem akademickim w Instytucie Turystyki i Rekreacji Wyższej Szkoły Bankowej we Wrocławiu.

[spis]

Wprowadzenie 9

Rozdział 1

Podstawowe pojęcia i definicje 13

Rozdział 2

Turyzm i turystyka w badaniach naukowych 25

Rozdział 3

Gospodarka turystyczna i produkt turystyczny 29

Rozdział 4

Z historii turystyki 35

4.1. Z dziejów turystyki w Europie i Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej 35

4.2. Z dziejów turystyki w Polsce 49

4.2.1. Okres prekursorski do 1873 roku 51

4.2.2. Kształtowanie się ideowych i organizacyjnych podstaw turystyki w latach 1874-1918 52

4.2.3. Okres międzywojenny 1918-1939 57

4.2.4. Turystyka i krajoznawstwo w Polsce po II wojnie światowej 62

4.2.5. Turystyka w okresie transformacji ustrojowej po 1989 roku 71

4.3. Z dziejów turystyki po śląskiej stronie Sudetów 77

4.3.1. Okres pionierski do wojen napoleońskich w początkach XIX wieku 77

4.3.2. Intensywny rozwój turystyki od połowy XIX wieku do wybuchu II wojny światowej 78

4.3.3. Okres po 1945 roku 87

Rozdział 5

Czynniki rozwoju turystyki 91

5.1. Gościnność w turystyce 94

5.2. Walory turystyczne 98

5.3. Walory wypoczynkowe 99

5.4. Walory poznawcze 101

5.5. Walory krajobrazowe 101

5.6. Walory specjalistyczne 103

5.7. Turystyka a ochrona przyrody 103

5.8. Walory przyrodnicze 106

5.9. Walory kulturowe i turystyka kulturowa 108

5.10. Obiekty Światowego Dziedzictwa Kultury i Natury 119

5.11. Podróże do miejsc i obiektów rozrywki 121

5.12. Atrakcyjność turystyczna 126

5.13. Waloryzacja turystyczna 134

Rozdział 6

Funkcje turystyki 137

- 6.1. Funkcja zdrowotna i rekreacyjna 137
- 6.2. Funkcja poznawczo-edukacyjna 136
- 6.3. Funkcja ekonomiczna 140
- 6.4. Funkcja urbanizacyjna 142

Rozdział 7

Rodzaje i formy turystyki 145

- 7.1. Turystyka wypoczynkowa 149
- 7.2. Turystyka leczniczo-uzdrowiskowa 154
- 7.3. Turystyka kulturowa 157
- 7.4. Turystyka przyrodnicza - ekoturystyka i geoturystyka 158
- 7.5. Turystyka a krajoznawstwo 164
- 7.6. Agroturystyka 167
- 7.7. Morska turystyka wypoczynkowa 169
- 7.8. Turystyka wypoczynkowa na wodach śródlądowych 173
- 7.9. Turystyka religijna i pielgrzymkowa 175
- 7.10. Turystyka biznesowa 179
- 7.11. Turystyka weekendowa w miastach: city break, slow travel, cittaslow i shopping mall 183
- 7.12. Turystyka kwalifikowana - turystyka aktywna 186
 - 7.12.1. Turystyka piesza - górską i nizinna 187
 - 7.12.2. Turystyka narciarska 189
 - 7.12.3. Jeździectwo i turystyka konna 193
 - 7.12.4. Turystyka i rekreacja na wodach śródlądowych 195
 - 7.12.5. Turystyka rowerowa 199
 - 7.12.6. Turystyka motorowa (motocyklowa i samochodowa) 200
 - 7.12.7. Turystyka żeglarska 202
 - 7.12.8. Turystyka kempingowa i karawaning 204
 - 7.12.9. Myślistwo i wędkarstwo 205
 - 7.12.10. Turystyka przygodowa 208
 - 7.12.11. Turystyka osób niepełnosprawnych 219
- 7.13. Niszowe rodzaje turystyki 222
 - 7.13.1. Turystyka etniczna - sentymentalna 225
 - 7.13.2. Turystyka kulinarna 226
 - 7.13.3. Czarna turystyka 228
 - 7.13.4. Turystyka medyczna 232
 - 7.13.5. Turystyka LGBT 233
 - 7.13.6. Turystyka seksualna 234
- 7.14. Formy rekreacji na otwartej przestrzeni związane z turystyką 235
- 7.15. Turystyka wirtualna 236

Rozdział 8

Negatywny wpływ turystyki na środowisko 239

- 8.1. Zagrożenia związane z turystyką - epidemie i choroby 246
- 8.2. Zagrożenia dla turystyki - konflikty zbrojne i terroryzm 253

Rozdział 9

Zagospodarowanie turystyczne 255

9.1. Baza noclegowa 257

9.1.1. Pokoje hotelowe 267

9.1.2. Wyżywienie 267

9.1.3. Ocena bazy hotelowej 268

9.2. Obiekty i urządzenia paraturystyczne 270

9.3. Transport w turystyce 270

9.4. Szlaki turystyczne 279

9.4.1. Szlaki kulturowe 289

9.4.2. Szlaki rowerowe 294

9.5. Chłonność, pojemność i przepustowość 297

Rozdział 10

Turystyczne jednostki przestrzenne 299

10.1. Regiony turystyczne świata wg Światowej Organizacji Turystyki (UNWTO) 304

10.2. Regiony turystyczne i inne jednostki podziału terytorialnego 305

Rozdział 11

Turystyka na świecie 309

11.1. Ruch turystyczny 314

11.2. Trendy w turystyce światowej i europejskiej (na podstawie materiałów World Tourism Organization i Instytutu Turystyki w Warszawie) 320

Rozdział 12

Organizacja turystyki w Polsce 329

12.1. Uczestnictwo Polaków w turystyce zagranicznej 334

12.2. Miejsce Polski w turystyce europejskiej 336

12.3. Kształcenie kadr dla turystyki 338

Rozdział 13

Ważniejsze instytucje i organizacje turystyczne i paraturystyczne w Polsce.... 339

Rozdział 14

Źródła informacji w turystyce 343

14.1. Turystyka w Internecie, Internet w turystyce 344

14.2. Czasopisma branżowe i krajoznawcze 344

14.3. Przewodniki i mapy turystyczne 345

Bibliografia 349

Aneks 1 355

Aneks 2 363

Spis tabel 365